

Godišnji izvještaj o radu

2025

NVO Eko-tim

Rožajska, 5. Podgorica, Zip Code: 81000, Montenegro

E-mail: office@ecoteam.me

Web: <https://ecoteam.me/po%C4%8Detna>

Facebook: <https://www.facebook.com/ecoteammne>

Instagram: ngoecoteam

LinkedIn: NGO Eco-team

Twitter: @ngo_eco

You tube: www.youtube.com/channel/UCjpboKW03KmKDtsun5d5CQ

ECO-TEAM
ENVIRONMENTAL PROTECTION

O nama

Misija: Misija NVO Eko-tim je zaštita životne sredine i održiva upotreba prirodnih resursa kroz aktivnosti javnog zastupanja u izradi javnih politika, edukacije javnog i privatnog sektora, te uključivanja javnosti u procese donošenja odluka

Vizija: Ekološko, ekonomsko i socijalno blagostanje crnogorskog društva

Projekti:

Nevladina organizacija Eko-tim je realizovala brojne projekte kroz svoja tri programa: (i) program za zaštitu životne sredine, (ii) program za klimu i energiju i (iii) program za osnaživanje mladih. U nastavku je dat pregled ključnih sprovedenih aktivnosti u 2025. godini u odnosu na tekuće i realizovane projekte.

Program za zaštitu životne sredine

Projekat: Povećanje kapaciteta skladištenja gasova sa efektom staklene bašte u tresetištima dinarskog krša

Ovaj projekat se fokusira na kritično očuvanje i restauraciju karstnih tresetišta u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori.

Tokom 2025. godine, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- U aprilu 2025. godine u Kampu Lad u Virpazaru, u okviru Nacionalnog parka Skadarsko jezero, održana je treća edukativna radionica „*Tresetišta – zaboravljeni heroji prirode*“. Radionici je prisustvovalo 20 učenika petog, šestog i sedmog razreda i dva nastavnika iz osnovnih škola „Sutjeska“ i „Oktoih“ iz Podgorice. Radionica je bila zasnovana na pristupu „škole u prirodi“, kroz koji su učenici kroz igru i praktične aktivnosti sticali znanja o značaju tresetišta, njihovoj ulozi u zadržavanju vode, filtraciji i očuvanju biodiverziteta.

Radionica: „Tresetišta – zaboravljeni heroji prirode“, Podgorica, april 2025. godine

- U okviru projekta razvijen je Vodič za očuvanje i održivo upravljanje tresetištima Skadarskog jezera, koji predstavlja ključni dokument zasnovan na analizi stanja, prijetnji i ekoloških karakteristika tresetišta. Smjernice sadrže pregled značaja tresetišta, analizu prijetnji poput zagađenja, turizma i klimatskih promjena, kao i preporuke za mjere zaštite, unapređenje upravljanja i održivo korišćenje ovog ekosistema.
- Sprovedena je analiza potencijala za razvoj pilot-projekta za generisanje karbonskih kredita za tresetišta na Skadarskom jezeru i Livanjskom polju. Analiza je obuhvatila potrebne korake za razvoj projekata, uključujući mapiranje tresetišta, procjenu sadržaja ugljenika i primjenu međunarodnih metodologija, kao i preporuke za korišćenje postojećih standarda sertifikacije radi povećanja kredibiliteta i mogućnosti finansiranja mjera zaštite i restauracije.
- U septembru 2025. godine u Naučno-tehnološkom parku u Podgorici održana je radionica „Potencijali za razvoj pilot šeme karbonskih kredita kroz očuvanje i restauraciju tresetišta“. Radionica je okupila 15 predstavnika institucija, privatnog sektora, međunarodnih i nacionalnih organizacija i nezavisnih eksperata. Predstavljeni su rezultati studije o potencijalu razvoja pilot-projekta, a diskutovano je o mogućnostima uključivanja Crne Gore na tržište karbonskih kredita, kao i o izazovima poput nedostatka podataka i potrebe za jačanjem institucionalne podrške.

*Radionica: „Potencijali za razvoj pilot šeme karbonskih kredita kroz očuvanje i restauraciju tresetišta“,
Podgorica, septembar 2025. godine*

- U oktobru 2025. godine organizovan je press trip posvećen značaju tresetišta Skadarskog jezera, sa ciljem podizanja svijesti javnosti o njihovoj ulozi u skladištenju ugljenika, regulaciji voda i očuvanju biodiverziteta. U aktivnosti je učestvovalo 11 predstavnika vodećih nacionalnih medija i produkcijskih kuća, koji su tokom terenske posjete tresetištima u okolini Virpazara imali priliku da se upoznaju sa njihovim značajem i ranjivošću.

Press trip, Virpazar, oktobar 2025. godine

- U decembru 2025. godine u Podgorici je održan trening „*Tresetišta Crne Gore: očuvanje, obnova i potencijali*“, sa ciljem jačanja znanja i kapaciteta relevantnih aktera za zaštitu i održivo upravljanje tresetištima. Tokom treninga predstavljeni su ključni nalazi Vodiča za očuvanje i održivo upravljanje tresetištima Skadarskog jezera, mogućnosti razvoja projekata karbonskih kredita, kao i uloga institucija i organizacija u unapređenju zaštite tresetišta.

Training: „Tresetišta Crne Gore: očuvanje, obnova i potencijali“, Podgorica, decembar 2025. godine

Projekat: Inicijativa zajedno za rijeke

Eko-tim u okviru regionalne Inicijative zajedno za rijeke, koja je prevedena od strane globalne organizacije za zaštitu prirode The Nature Conservancy, radi na zagovaranju zaštite rijeka: Čehotine, Mrtvice, Morače i Bistrice (Đalovića klisura). Tokom 2025. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- Organizovana su četiri informativna dana na ulicama Pljevalja (10–13. jul 2025) sa info-štanovima, tokom kojih su građani informisani o postupku zaštite gornjeg toka rijeke Čehotine, a kroz direktan razgovor prikupljeni su i stavovi lokalne zajednice, koja je u velikoj mjeri izrazila podršku uspostavljanju zaštićenog područja.

Informativni dani, Pljevlja, jul 2025. godine

- Uređeno je oko 10 km staza i ribljih prolaza duž gornjeg toka rijeke Čehotine, čime je unaprijeđen pristup rijeci, poboljšani uslovi za održivo korišćenje prostora i promovisane prirodne i kulturne vrijednosti ovog područja. Aktivnost je realizovana u saradnji sa lokalnim ribolovnim klubom.

Uređenje ribolovačkih staza, Pljevlja, maj 2025. godine

- U maju 2025. godine organizovan je edukativni kamp za mlade „Zajedno za rijeke“ na gornjem toku Čehotine, sa ciljem podizanja svijesti o značaju zaštite rijeka, jačanja veze mladih sa prirodom i uključivanja lokalne zajednice u procese očuvanja.

Edukativni kamp za mlade „Zajedno za rijeke“, Pljevlja, maj 2025. godine

- Organizovan je nagradni konkurs za novinare na temu zaštite rijeka Mrtvice i Čehotine, čime je podstaknuto medijsko izvještavanje o značaju očuvanja riječnih ekosistema i dodatno povećana vidljivost ovih tema u javnosti.
- U junu 2025. godine organizovana je terenska posjeta rijeci Mrtvici za predstavnike institucija, diplomatskog kora, medija i civilnog sektora, sa ciljem upoznavanja sa prirodnim vrijednostima rijeke i izazovima u procesu njene zaštite.

Terenska posjeta rijeci Mrtvici , Kolašin, jun 2025. godine

- Sprovedena je analiza mogućnosti održive valorizacije budućih zaštićenih područja rijeka Mrtvice i Morače u kontekstu razvoja ekoturizma i ruralnog razvoja.
- Sprovedena je kampanja na društvenim mrežama i distribucija promotivnih materijala, koja je na Facebooku i Instagramu ostvarila ukupan domet od oko 222.000 ljudi. U okviru kampanje pripremljena su četiri videa o rijeci Mrtvici, kao i edukativni video o značaju zaštite gornjeg toka rijeke Čehotine, koji je emitovan na lokalnoj televiziji i dodatno doprinio informisanju javnosti o značaju očuvanja riječnih ekosistema

- Tokom godine sprovedene su aktivnosti javnog zagovaranja, saradnje sa lokalnim samoupravama, državnim institucijama, organizacijama civilnog društva i medijima, kao i kampanja na društvenim mrežama i distribucija promotivnih materijala, čime je dodatno unaprijeđena vidljivost i podrška procesima zaštite rijeka u Crnoj Gori.

Projekat: Čuvari tri rijeke

Glavni cilj projekta je da podrži upravljača zaštićenog područja „Đalovića klisura“.

Tokom 2025. godine, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Tokom 2025. godine ključni fokus bio je na uspostavljanju i operativnom osposobljavanju Agencije za upravljanje prirodnim dobrima Opštine Bijelo Polje. Nakon sprovođenja neophodnih pravnih i administrativnih procedura, Agencija je 25. jula 2025. godine zvanično registrovana i postala operativna.
- Imenovan je izvršni direktor, usvojeni su osnovni interni akti i započete inicijalne aktivnosti na uspostavljanju sistema upravljanja zaštićenim područjima. Eko-tim je pružao kontinuiranu stručnu i tehničku podršku u procesu osnivanja i dodatno obezbijedio finansijska sredstva u iznosu od 88.500 eura za prvu godinu rada Agencije.
- Paralelno su započete pripreme za izradu plana upravljanja i jačanje kapaciteta za nadzor i upravljanje zaštićenim područjima na teritoriji opštine Bijelo Polje.

Projekat: Identifikacija i prioritizacija barijera pogodnih za uklanjanje u pritokama Skadarskog jezera

Cilj projekta je omogućiti uklanjanje barijera u pritokama Skadarskog jezera, obnovu riječne povezanosti i poboljšanje ekološkog stanja, čime se doprinosi dugoročnoj zaštiti biodiverziteta i održivom upravljanju slatkovodnim ekosistemima.

- Tokom 2025. godine sprovedene su ključne aktivnosti usmjerene na identifikaciju i analizu malih brana i drugih prepreka u pritokama Skadarskog jezera. Organizovan je uvodni okrugli sto sa predstavnicima relevantnih institucija i lokalnih samouprava, čime je projekat zvanično predstavljen i obezbijedena institucionalna podrška za njegovu realizaciju.

Okrugli sto: Identifikacija i prioritizacija barijera pogodnih za uklanjanje u pritokama Skadarskog jezera, Podgorica, maj 2025. godine

- Sproveden je terenski popis barijera u više pritoka Skadarskog jezera, pri čemu je identifikovano i dokumentovano preko 80 prepreka, uz prikupljanje GPS podataka, fotografija i procjenu njihovog stanja. Ovi podaci predstavljaju prvu sveobuhvatnu bazu o hidromorfološkim pritiscima u ovom slivu i osnovu za dalju ekološku i društvenu analizu.
- Izrađen je „Vodič za uklanjanje zastarjelih barijera u pritokama Skadarskog jezera“, koji daje jasan pravni i proceduralni okvir za planiranje i sprovođenje uklanjanja barijera u Crnoj Gori.
- U okviru edukativne kampanje pripremljeni su informativni leci i dva video materijala – animacija o značaju rijeka slobodnog toka i dokumentarni video o rezultatima terenskog rada, koji je premijerno prikazan povodom Međunarodnog dana uklanjanja brana, čime je dodatno povećana vidljivost teme obnove riječnih ekosistema.

Projekat: Pripremni radovi za uklanjanje barijere na rijeci Glisnici

Cilj projekta je uspostaviti ekološke, društvene, tehničke i pravne preduslove za uklanjanje barijere sa rijeke Glisnice.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Izrađena Studija izvodljivosti za uklanjanje barijere na rijeci Glisnici (Feasibility Study), koja obuhvata tehničku analizu objekta, procjenu troškova uklanjanja i pravnu provjeru vlasništva.
- Izrađena Nulta studija biodiverziteta (Baseline Biodiversity Study) sa terenskim istraživanjima ihtiofaune, makroinvertebrata, vodozemaca, flore i Natura 2000 staništa.
- Izrađene Smjernice za uklanjanje barijere na rijeci Glisnici sa tehničkim i ekološkim preporukama za bezbjedno uklanjanje i obnovu lokaliteta.
- Sproveden proces mapiranja i uključivanja zainteresovanih strana, uključujući sastanke sa Opštinom Pljevlja, vodnom inspekcijom, lokalnom zajednicom i ribolovnim klubom SRK „Lipljen“.
- Izrađena i štampana edukativna brošura „Značaj uklanjanja barijera za prirodu i ljude“, koja je korišćena tokom sastanaka i konsultacija.
- Podnijeta formalna inicijativa za inspeksijski nadzor Vodnoj inspekciji Opštine Pljevlja, čime je pokrenut administrativni postupak za uklanjanje nelegalne barijere.

Program za klimu i energiju

Projekat: Podržati i olakšati pravednu i održivu tranziciju za region Pljevalja

Glavni cilj projekta je da podrži i olakša pravednu i održivu tranziciju regiona Pljevalja, sa zavisnosti od uglja ka zelenoj, niskougljeničnoj ekonomiji.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Aktivno učešće u javnoj raspravi o Nacrtu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (NECP), uz dostavljanje sveobuhvatnih komentara Ministarstvu energetike i rudarstva, sa posebnim fokusom na potrebu izrade Plana pravedne tranzicije za Pljevlja.
- Inicirano uključivanje mjere za izradu Plana pravedne tranzicije u finalnu verziju NECP-a, kao i mjere za uspostavljanje područja ubrzanog razvoja obnovljivih izvora energije (Renewable Acceleration Areas – RAA).
- Održan sastanak sa ministrom energetike i državnim sekretarima, na kojem su predstavljeni zahtjevi u vezi sa pravednom tranzicijom i energetskeg politikom.
- Organizovana radionica sa članovima Platforme za pravednu tranziciju, uz uključivanje mladih iz Pljevalja, radi jačanja dijaloga i definisanja prioriteta za uspostavljanje Fonda za pravednu tranziciju.
- Pokrenute pripreme za javnu kampanju i peticiju za uspostavljanje Fonda za pravednu tranziciju.
- Kontinuirano učešće u medijima i javnom zagovaranju tema vezanih za dekarbonizaciju, rad Termoelektrane Pljevlja i socio-ekonomske aspekte tranzicije.
- Aktivno praćenje zakonodavnih i strateških procesa, uključujući donošenje Zakona o klimatskim promjenama i drugih relevantnih dokumenata.
- Radionica je organizovana u novembru u Pljevljima sa članovima lokalne Platforme za pravednu tranziciju, uključujući predstavnike političkih partija, nevladinih organizacija, eksperte, građane i lokalnu samoupravu. Na radionici je predstavljena peticija za uspostavljanje posebnog programa finansiranja pravedne tranzicije, te je otvoren dijalog o njenim ključnim zahtjevima i prioritetima. Učesnici su iznijeli stavove o zapošljavanju, prekvalifikacijama, sanaciji životne sredine i razvoju alternativnih ekonomskih sektora. Prikupljeni komentari i preporuke integrisani su u

finalnu verziju peticije, čime je dodatno ojačana njena legitimnost i usklađenost sa lokalnim prioritetima.

Radionica sa članovima lokalne Platforme za pravednu tranziciju, Pljevlja, novembar 2025. godine

Projekat: Energetskom tranzicijom do ubrzanog ekonomskog i ekološkog razvoja Crne Gore, podržan od strane Evropskog fonda za klimu

Cilj projekta je ubrzati proces dekarbonizacije u Crnoj Gori kroz zagovaranje i učešće u izradi Plana pravedne tranzicije za region Pljevalja, uz istovremeno unapređenje javne svijesti i razumijevanja principa pravedne tranzicije.

Tokom 2025. godine, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Organizovana je konferencija pod nazivom „*Dekarbonizacija i pravedna tranzicija – Kako Crna Gora odgovara na postavljene ciljeve?*“, koja je održana 19. marta 2025. godine u Podgorici. Cilj konferencije bio je da otvori dijalog o dosadašnjim rezultatima u oblasti pravedne tranzicije, izazovima finansiranja procesa tranzicije, zaštiti radnika i budućem ekonomskom razvoju Pljevalja kao jedinog regiona zavisnog od uglja u Crnoj Gori.

*Konferencija: „Dekarbonizacija i pravedna tranzicija – Kako Crna Gora odgovara na postavljene ciljeve?“,
Podgorica, mart 2025. godine*

Projekat: Generate

Cilj projekta je identifikacija društvenih, prostornih i političkih nejednakosti koje dovode do energetske nepravde i inicijativa koje se odnose na rast nisko-ugljenične proizvodnje u manje razvijenim regijama i zajednicama.

Tokom 2025. godine, realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Radionica “*Vjetroelektrana Gvozd kao studija slučaja energetske tranzicije*” održana je u oktobru 2025. godine u Inovaciono preduzetničkom centru Tehnopolis u Nikšiću, sa ciljem otvaranja dijaloga o energetske tranziciji u Crnoj Gori kroz primjer projekta vjetroelektrane Gvozd.

Radionica: "Vjetroelektrana Gvozd kao studija slučaja energetske tranzicije", Nikšić, oktobar 2025. godine

Projekat: Povezivanje klimatske akcije i socijalne pravde: Pravedna tranzicija za Pljevlja

Cilj projekta je da doprinese pravednoj i inkluzivnoj energetskej tranziciji u Crnoj Gori kroz podizanje javne svijesti, aktivno uključivanje građana i zagovaranje osnivanja nacionalnog Fonda za pravednu tranziciju u skladu sa potrebama pogođenih zajednica.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Pripremljena i razvijena inicijativa za uspostavljanje Fonda za pravednu tranziciju, kroz izradu i planiranje nacionalne peticije koja zagovara formiranje posebnog finansijskog mehanizma u okviru Eko-fonda za podršku radnicima, lokalnim preduzećima i zajednici u Pljevljima.
- Održan konsultativni sastanak u Pljevljima sa predstavnicima lokalne samouprave, organizacija civilnog društva i drugih aktera, na kojem su predstavljeni ciljevi i prioritete buduće peticije, te prikupljeni komentari i preporuke za njeno unapređenje.

- Pokrenuta multimedijalna kampanja podizanja svijesti o pravednoj tranziciji i klimatskoj pravdi, uz pripremu video i animiranih materijala koji na pristupačan način objašnjavaju socio-ekonomske izazove tranzicije u regionu zavisnom od uglja.

Projekat: Izrada nacionalne studije optimalnih lokacija za razvoj projekata solarne i vjetroenergije - Montenegro Energy Growth and Acceleration (MEGA)

U oktobru 2024. godine započet je projekat MEGA, koji je tokom 2025. godine nastavljen, s ciljem mapiranja područja od najvećeg prioriteta za razvoj solarnih i vjetroelektrana, a koja, osim izraženog razvojnog potencijala, imaju i najmanji negativni uticaj na prirodne i društvene vrijednosti.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Izrađene su mape ograničenja, kojima su isključene sve lokacije koje usljed zakonskih, biofizičkih, infrastrukturnih i ekonomskih ograničenja nijesu pogodne za razvoj projekata solarne i vjetro energije;
- Izrađene su mape razvojnog potencijala, kojima su identifikovane i mapirane lokacije na kojima razvoj projekata solarne i energije vjetra ima ekonomsku opravdanost iz ugla raspoloživosti resursa. Za izradu mapa korišćeni su podaci o osunčanosti, kada je riječ o solarnoj energiji, odnosno o brzini i kontinuitetu vjetra u slučaju vjetro energije;
- Izrađene su mape konflikata za lokacije koje nijesu isključene u prethodnim koracima. Mape su izrađene na način da je za svaki od definisanih kriterijuma posebno dodjeljivan intenzitet konflikta (0–5);
- Izrađene su rezultujuće mape kombinovanjem identifikovanih zona sa procijenjenim niskim nivoom konflikta za izgradnju solarnih elektrana i vjetroelektrana sa odgovarajućom mapom tehnički raspoloživih potencijala;
- MEGA studijom izvršena je i analiza potencijala za korišćenje energije sunca na degradiranim područjima, tzv. *brownfield* područjima
- U tri crnogorske opštine (Cetinje, Nikšić i Pljevlja), po prvi put je testiran novi pristup - geoinformacioni alat za javno učešće (PPGIS), razvijen za potrebe prikupljanja prostornih inputa od građana. Radionice su organizovane za svaku od opština posebno kako bi se dobili prostorni i deskriptivni podaci za unaprijed odabrane grupe društvenih vrijednosti i pomoću njih, verifikovali rezultati mapiranja konflikata.

Radionica sa lokalnom zajednicom opštine Nikšić u okviru PPGIS procesa, Nikšić, septembar 2025. godine

Projekat: Navigator Zelene Agende – Osnaživanje civilnog društva za podršku razvoju klimatski neutralnih i otpornih ekonomija na Zapadnom Balkanu

Cilj projekta je da osnaži kapacitete organizacija civilnog društva (OCD), podrži regionalnu saradnju i omogući kreiranje prilika za uključivanje OCD-a u procese kreiranja odluka i politika u oblasti Zelene agende.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Izrađen je izvještaj o implementaciji Zelene agende za Zapadni Balkan u Crnoj Gori. Izvještajem je procijenjen nivo trenutnog napretka u pripremi i implementaciji nacionalnog zakonodavstva, dat je pregled stanja institucionalne strukture i administrativnih kapaciteta, učešća zainteresovanih strana, finansiranja i drugih aspekata od značaja za oblasti dekarbonizacije (klima i čista energija) i biodiverziteta, te na kraju dati zaključci i preporuke za prevazilaženje identifikovanih izazova;
- Konferencija „Crna Gora na putu ka ispunjenju klimatsko-energetskih ciljeva i zaštiti prirode“ održana je u decembru u Podgorici, s ciljem otvaranja multisektorskog

dijaloga o izazovima povezanim sa nedavno uvedenim mehanizmom za prekogranično prilagođavanje ugljenika (CBAM), kao i izazovima zaštite prirode u Crnoj Gori;

Konferencija „Crna Gora na putu ka ispunjenju klimatsko-energetskih ciljeva i zaštiti prirode“, Podgorica, decembar 2025. godine

Projekat: Od brownfield lokacija do zelene energije: Pravedna tranzicija za industriju sa neto nulnim emisijama

Cilj projekta je da podstakne institucionalnu saradnju među relevantnim akterima i postavi temelje za buduće projekte i inicijative usmjerene ka prenamjeni i održivoj valorizaciji *brownfield* područja u Crnoj Gori.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Formiran je Savjetodavni odbor, sastavljen od ključnih aktera, čime je omogućena institucionalna saradnja i postavljen temelj za integralni pristup u pravcu valorizacije *brownfield* područja u Crnoj Gori;
- 17. aprila održan je prvi sastanak Savjetodavnog odbora u Podgorici, na kojem su predstavljani članovi odbora, kao i metodološki pristup korišćen za pripremu izvještaja sa preporukama za revalorizaciju *brownfield* područja u Crnoj Gori. Pored navedenog, na sastanku su razmijenjena mišljenja i pokrenuta je diskusija o mogućim modelima valorizacije ovih područja;
- Pripremljen je Izvještaj sa preporukama za revalorizaciju *brownfield* područja u Crnoj Gori. Izvještajem je dat pregled strateškog i finansijskog okvira za obnovu i ponovnu upotrebu *brownfield* područja u Evropskoj uniji. Analizirana su relevantna strateška i prostorno-planska dokumenta za revalorizaciju *brownfield* lokacija u Crnoj Gori, kao i finansijsko-investiciona dokumenta, propisi i mehanizmi, uključujući investicione podsticaje i poreske olakšice, sa ciljem identifikovanja podsticaja i ograničenja za njihovu ponovnu upotrebu. Takođe su analizirane aktivnosti koje opštine Nikšić i Pljevlja, kao ključni industrijski centri u Crnoj Gori sprovode u pravcu revalorizacije *brownfield* lokacija, uz poseban osvrt na planove razvoja opština i ključnih preduzeća, uključujući Elektroprivredu i Rudnik uglja Pljevlja. Na kraju, razvijene su preporuke za unapređenje regulatornog, infrastrukturnog i finansijskog okvira, s ciljem podsticanja razvoja zelene ekonomije i održivih tehnologija na ovim područjima.
- Okrugli sto „Revalorizacija *brownfield* područja u Crnoj Gori: Izazovi i mogućnosti“ održan je 17. decembra u Podgorici, s ciljem otvaranja diskusije između relevantnih aktera o izazovima obnove i valorizacije *brownfield* područja u Crnoj Gori. Događaj je iskorišćen i za prezentaciju nalaza izvještaja, a pored toga upriličena je i panel diskusija na kojoj su učestvovali predstavnici privrede, akademske zajednice i civilnog sektora.
- Izrađen je informativno-edukativni video s ciljem vizualnog predstavljanja nalaza izvještaja;

Okrugli sto „Revalorizacija brownfield područja u Crnoj Gori: Izazovi i mogućnosti“, Podgorica, decembar, 2025. godine

Program za osnaživanje mladih

Projekat: Sunčane škole

Cilj projekta je da podrži realizaciju dvije pilot inicijative u objektima javnih ustanova – škola, koje se odnose na instalaciju krovnih fotonaponskih sistema za proizvodnju električne energije. Na ovaj način pruža se podrška obrazovnim ustanovama u vidu smanjenja troškova električne energije i podstiče njihova veća autonomija kroz smanjenje energetske zavisnosti.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Sprovedene su konsultacije sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija u cilju definisanja jasnih procedura za izbor škola kojima će biti donirani krovni fotonaponski sistemi;
- Izrađen je tehnički elaborat i izvršena procjena tehničkih i infrastrukturnih mogućnosti za instalaciju krovnih fotonaponskih sistema u školama koje su prethodno odabrane za donaciju;
- Izvršena je analiza pravnog osnova za zadržavanje ušteda ostvarenih radom fotonaponskog sistema u okviru budžeta škola, nakon čega su pripremljeni Ugovori o donaciji za Osnovnu školu „Oktoih“ i JU Resursni centar za obrazovanje i osposobljavanje „1. jun“;
- Sprovedena je jedinstvena tenderska procedura i angažovana EPC kompanije za izvođenje i nadzor radova na instalaciji fotonaponskih sistema na krovovima ustanova;
- Razvijen je edukativni program „Sunčane škole“ koji je obuhvatao više edukativnih modula s ciljem unapređenja klimatske i energetske pismenosti učenika Osnovne škole „Oktoih“;
- S ciljem implementacije edukativnog programa, realizovane su četiri edukativne radionice u Osnovnoj školi „Oktoih“;

Realizacija edukativnog programa „Sunčane škole“ u Osnovnoj školi „Oktoih“, Podgorica, decembar, 2025. godine

- Ispunjavanje svih zakonskih procedura, propisanih od strane Operatora distributivnog sistema (CEDIS) u cilju omogućavanja priključenja na distributivnu mrežu i puštanja u rad krovnih fotonaponskih sistema.
- Izrađena su dva informativno-edukativna videa s ciljem vizuelnog predstavljanja instalacije fotonaponskih sistema. Osim same instalacije, video materijali obuhvatili su i izjave predstavnika dvije obrazovne institucije i učenika Osnovne škole „Oktoih“, radi ukazivanja na benefite instalacije fotonaponskih sistema.

Projekat: Rastemo s tokom – Mladi za rijeke

Cilj projekta je da doprinese očuvanju rijeka u ruralnim zajednicama na Kosovu, Sjevernoj Makedoniji i Crnoj Gori i da podstakne mlade ljude iz ovih zajednica da se proaktivnije uključe u društvene procese, te da kroz različite ekološke inicijative daju svoj doprinos zaštiti rijeka.

Tokom 2025. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- U aprilu održan je pripremni sastanak projektnog tima u Podgorici, s ciljem detaljnog planiranja projektnih aktivnosti, podjele odgovornosti i drugih pojedinosti važnih za kvalitetno upravljanje projektom i efikasno dostizanje projektnih ciljeva;
- U septembru je održan prekogranični trening u Nacionalnom parku „Mavrovo“ u Sjevernoj Makedoniji, na kojem su učestvovali mladi uzrasta 14–17 godina sa Kosova, iz Sjeverne Makedonije i Crne Gore. Tokom pet radnih dana učesnici su unaprijedili svoja znanja i vještine u oblasti zaštite rijeka, kao i kapacitete za aktivno uključivanje u društvene procese.

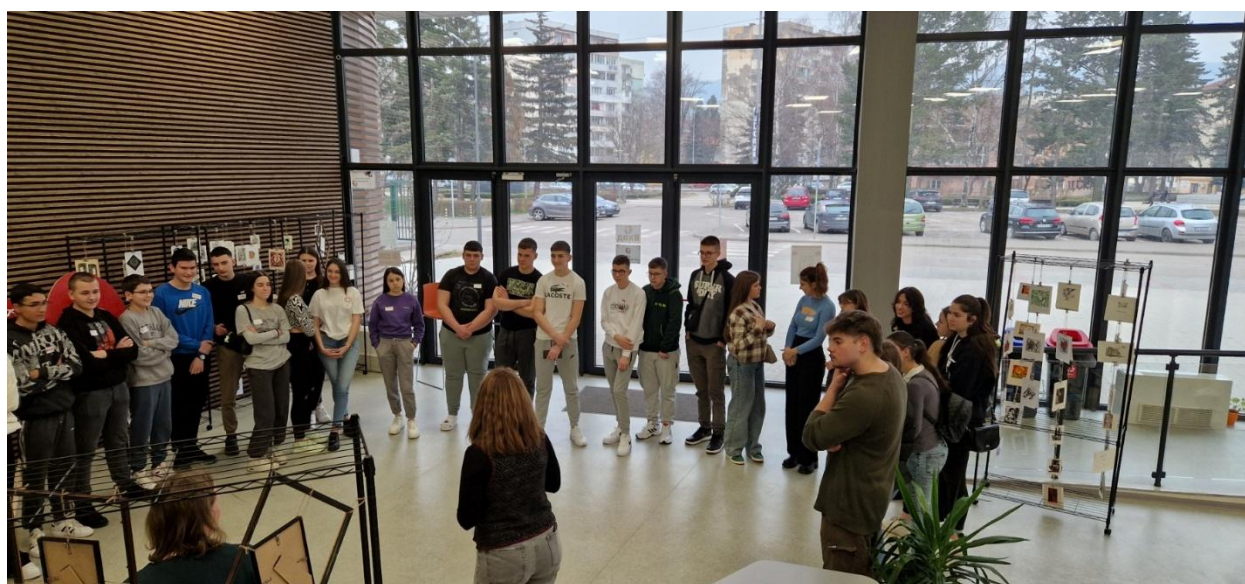
Prekogranični trening u Nacionalnom parku „Mavrovo“, Sjeverna Makedonija, septembar, 2025. godine

Projekat: Panda Labs Achievers: Youth for a Just Energy Transition (PLAY JET)

Cilj projekta je unapređenje znanja mladih uzrasta 14–17 godina iz Bugarske, Srbije, Sjeverne Makedonije i Crne Gore u oblasti klimatskih promjena i izazova pravedne tranzicije regiona uglja, te osnaživanje njihovih kapaciteta za aktivnije uključivanje u društvene procese usmjerene na kreiranje politika za rješavanje problema korišćenja fosilnih goriva - uglja.

Tokom 2025. godine realizovane su zavšne aktivnosti na projektu, među kojima se izdvajaju:

- U februaru, organizovana je regionalna konferencija u Perniku – Bugarskoj, na kojoj su između ostalih učestvovali i mladi iz Crne Gore, odnosno iz regiona uglja Pljevlja;

Regionalna konferencija „Play – Jet“, Pernik – Bugarska, februar, 2025. godine

- Okrugli sto „Dijalog sa mladima za aktivnije učešće mladih u društvenim procesima“ organizovan je u maju u Pljevljima, s ciljem ukazivanja na razvojne potencijale opštine Pljevlja iz perspektive mladih, kao i mapiranja prepreka koje utiču na njihovo aktivnije uključivanje u lokalne procese od značaja za dalji razvoj Pljevalja;

Okrugli sto „Dijalog sa mladima za aktivnije učešće mladih u društvenim procesima“, Pljevlja, maj, 2025. godine

- Razvijen je Izvještaj o politikama u oblasti pravedne tranzicije sa preporukama mladih;

Članstvo u radnim grupama:

NVO Eko-tim je u toku 2025. godine bio član sljedećih radnih tijela:

- Član radne grupe za pripremu Zakona o održivom razvoju
- Član Radne grupe za pripremu Nacionalnog plana za klimu i energiju;
- Član Radne grupe za pripremu Zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača;
- Član pregovaračke radne grupe za poglavlje 15 – Energetika.

Projekti u 2025. godini:

Projekat: Povećanje kapaciteta skladištenja gasova sa efektom staklene bašte u tresetištima dinarskog krša

Period realizacije: 01.12.2023. - 28.02.2026.

Partneri: Udruga Dinarica

Donator: Njemačko savezno ministarstvo za ekonomska pitanja i klimatsku akciju, kroz program Evropske klimatske inicijative (EUKI)

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 162.913,8 €

Ukupan odobreni fond (EUR) : 485.839,55 €

Projekat: Inicijativa zajedno za rijeke

Period realizacije: 01.01.2024. - 31.12.2024.

Partneri: /

Donator: The Nature Conservancy

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 51.700,00 €

Projekat: Izrada nacionalne studije za identifikaciju lokacija s visokim razvojnim potencijalom i niskim ekološkim i društvenim konfliktom za razvoj solarnih i vjetroelektrana - Montenegro Energy Growth and Acceleration (MEGA)

Period realizacije: 30.01.2024. - 31.01.2027.

Partneri: /

Donator: The Nature Conservancy

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 40.616,00 €

Projekat: Generate

Period realizacije: 01.07.2024. - 01.06.2029.

Partneri: /

Donator: Institut za istraživanje i inovacije Ujedinjenog Kraljevstva u okviru Horizon Europe šeme podrške

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 34.000,00 €

Projekat: Panda Labs Achievers: Youth for a Just Energy Transition (PLAY JET)

Period realizacije: 01.10.2023 – 31.05.2025

Partneri: Dostignuća mladih Bugarska, Dostignuća mladih Sjeverna Makedonija, WWF Bugarska, WWF Adria Srbija

Donator: Erasmus + program uz kofinansiranje Ministarstva javne uprave Crne Gore

Ukupan odobreni fond: 400.000,00 €

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 75.627,60 €

Projekat: Čuvari tri rijeke

Period realizacije: 13.01.2025. - 15.08.2026.

Partneri: /

Donator: The Nature Conservancy

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 98.500,00 €

Projekat: Identifikacija i prioritizacija barijera pogodnih za uklanjanje u pritokama Skadarskog jezera

Period realizacije: 01.05.2025. – 31.03.2026.

Partneri: /

Donator: Open Rivers Programme

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 54.050,00 €

Projekat: Pripremni radovi za uklanjanje barijere na rijeci Glisnici

Period realizacije: 01.09.2024. – 30.05.2025.

Partneri: /

Donator: Open Rivers Programme

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 47.400,00 €

Projekat: Podržati i olakšati pravednu i održivu tranziciju za region Pljevalja

Period realizacije: 01.04.2025 – 31.03.2026.

Partneri: /

Donator: European Climate Foundation

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 26.000,00 €

Projekat: Energetskom tranzicijom do ubrzanog ekonomskog i ekološkog razvoja Crne Gore, podržan od strane Evropskog fonda za klimu

Period realizacije: 01.04.2024 – 31.03.2025.

Partneri: /

Donator: European Climate Foundation

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 28.692,00 €

Projekat: Povezivanje klimatske akcije i socijalne pravde: Pravedna tranzicija za Pljevlja

Period realizacije: 01.09.2025 – 31.03.2026.

Partneri: /

Donator: European Climate Foundation

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 10.000,00 €

Projekat: Navigator Zelene Agende – Osnaživanje civilnog društva za podršku razvoju klimatski neutralnih i otpornih ekonomija na Zapadnom Balkanu

Period realizacije: 01.12.2024 – 31.05.2027.

Partneri: Beogradska otvorena škola, Aarhus centar iz Bosne i Hercegovine, Eco-Z sa Kosova, Centar za istraživanje i informisanje o životnoj sredini - Eko-svest iz Sjeverne Makedonije, Organizacija za zaštitu i očuvanje životne sredine iz Albanije, i CEE Bankwatch

Donator: Evropska komisija

Ukupan odobreni fond: 750.000.00 €

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 34.710,80 €

Projekat: Od brownfield lokacija do zelene energije: Pravedna tranzicija za industriju sa neto nultim emisijama

Period realizacije: 01.01.2025 – 31.12.2025.

Partneri: Eko-svest Sjeverna Makedonija

Donator: Fondacija za otvoreno društvo Zapadni Balkan

Ukupan odobreni fond: 40.000.00 \$

Ukupan odobreni fond Eko-tim (USD): 20.000,00 \$

Projekat: Sunčane škole

Period realizacije: 01.06.2025 – 31.01.2026.

Partneri: /

Donator: Fondacija za otvoreno društvo Zapadni Balkan

Ukupan odobreni fond Eko-tim (USD): 64.889,33 \$

Projekat: Rastemo s tokom – Mladi za rijeke

Period realizacije: 01.05.2025 – 31.07.2026.

Partneri: GAIA Kosovo i Eko-svest Sjeverna Makedonija

Donator: ALDA Evropa

Ukupan odobreni fond: 58.373,00 €

Ukupan odobreni fond Eko-tim (EUR): 11.336,00 €

Publikacije u 2025. godini:

- Vodič za očuvanje i održivo upravljanje tresetištima Skadarskog jezera;
- Analiza potencijala za razvoj pilot-projekta za generisanje karbonskih kredita za tresetišta na Skadarskom jezeru i Livanjskom polju;
- Vodič za uklanjanje zastarjelih barijera u pritokama Skadarskog jezera;
- Studija izvodljivosti za uklanjanje barijere na rijeci Glisnici;
- Edukativna brošura “Značaj uklanjanja barijera za prirodu i ljude”;
- Izvještaj o implementaciji Zelene agende za Zapadni Bakan u Crnoj Gori;
- Izvještaj sa preporukama za revalorizaciju *brownfield* područja u Crnoj Gori;
- Izvještaj o politikama u oblasti pravedne tranzicije sa preporukama mladih;

Video materijali u 2025. godini:

- Video koji govori o značaju tresetišta

<https://www.youtube.com/watch?v=IeeauptRBM4>

- Video koji govori o značaju uklanjanja barijera i obnovi rijeka

<https://www.youtube.com/watch?v=rGJdYVALhGk>

- Video uputstvo za uključivanje lokalnih zajednica u pametno planiranje solarnih i vjetroelektrana

https://www.youtube.com/watch?v=_gtBqZ8DONM

- Video koji prikazuje barijere na pritokama Skadarskog jezera

https://www.youtube.com/watch?v=mwm_v_QpiW8

- Videi koji prikazuju benefite instaliranih solarnih elektrana na krovovima škola

<https://www.youtube.com/watch?v=6qhPkHibZOo>

<https://www.youtube.com/watch?v=RfaOidpUuho&t=1s>

- Video koji objašnjava šta su to brownfield područja
<https://www.youtube.com/watch?v=IMUCeidhUk&t=7s>

-Video koji govori o nepostojanju konflikata između planiranog Parka prirode „Gornji tok rijeke Čehotine“ i plana eksploatacije mineralnih sirovina i drugih interesa lokalne zajednice
<https://www.facebook.com/ecoteammne/videos/24006517642301659>

-Video koji govori o projektu MEGA i korišćenom pristupu pametnog pozicioniranja projekata solarne i vjetroenergije
https://www.youtube.com/watch?v=td_AaNy_5Xg

Eko-tim u medijima u 2025. godini:

- Ukupno objavljeno 223 medijskih članaka, uz 21 gostovanja u emisijama.

Naša organizacija je ponosni član sljedećih mreža:

- Mreža za mlade Crne Gore

Mreža je krovna organizacija mladih, odnosno savez omladinskih organizacija, organizacija koje rade sa i za mlade, te saveza i unija mladih iz Crne Gore.

- Mladi za razmjenu i razumijevanje (YEU)

Mreža "Mladi za razmjenu i razumijevanje (YEU)" osnovana je u Strazburu 1986. godine od strane grupe od 120 mladih ljudi iz 11 različitih zemalja. Godine 1989. priznati su kao član Evropskog koordinacionog biroa (E.C.B.). Danas su član Evropskog omladinskog foruma, koji je nezavisna platforma za međunarodne nevladine omladinske organizacije (INGYO) i nacionalne omladinske savjete (NYC) u Evropi. U njihovim aktivnostima učestvuju mladi iz više od 30 zemalja širom Evrope i Afrike. Kao međunarodna mreža, predstavljaju mrežu u kontaktima sa institucijama i partnerima u omladinskom sektoru.

- Beyond Fossil Fuels (BFF)

Beyond Fossil Fuels (BFF) je panevropska koalicija organizacija civilnog društva koja radi na ubrzanju pravedne tranzicije ka evropskom elektroenergetskom sektoru bez fosilnih goriva do 2035. godine. Nadovezujući se na kampanju Europe Beyond Coal, BFF podržava i koordinira zagovaranje širom Evrope (uključujući EU i susjedne regione poput Zapadnog

Balkana, Ujedinjenog Kraljevstva i drugih) kako bi se okončala upotreba uglja i fosilnog gasa u proizvodnji električne energije, ubrzalo širenje energije vjetra i sunca, i unaprijedile politike koje obezbjeđuju čist, pristupačan i za prirodu prihvatljiv energetska sistem. is a Europe-wide coalition of civil society organisations working to accelerate a just transition to a fossil-free, renewables-based European power sector by 2035. Building on the legacy of the Europe Beyond Coal campaign, BFF supports and coordinates advocacy across Europe (including the EU and neighbouring regions such as the Western Balkans, the UK and others) to end coal and fossil gas in electricity generation, scale up wind and solar, and advance policies that deliver a clean, affordable and nature-friendly energy system